

БҮРЯТ ҮНЭН

Бурядай
Улан-Удын
Верховно
оредэй орган

Бирийн колхознигууд, совхозуудай, машина заһабарилдаг мастерскойнуудай үдэлмэришэд, мэргэжэлтэд болон хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ Сибирийн хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшадай хандаһан

ХАНДАЛГА

Хүдээдүд, Сибирийн хүдөө ажахын хүдэлмэришэд, нутагайнгаа алдарта та нүхэдтэ хүдөө хүргэжэ, дайшалхы уряатайгаар хандалдаг.

1959 оной январь нарада Советскэ Союзай Социалистическэ партиин Центральна Комитетдэй Пленум болоһон байна. КПСС-эй XXII съездын тухай Пленумэй абанан шиндхэбэри хуулиудыг зурхэндэ халуунаар хадуугдаа. Эхэ ороной түүхэдэ, коммунизм тэһэ талаар парти, арад зоной тэмсэлдэ гайшата болохо байна. Партиин съездые ажалалтаар угтахэ гээшэ совет хүнүүдэй бүтээлэг болоно. Завод болон фабриканууд болон барилганууд дээрэ, колхоз болон хуураанууд хаа хаанагүй КПСС-эй XXII съездын бүтээлэ арадай социалистическэ мурылгалтаар.

Таряалангай болон мал ажалай продукци хандалдаг гүрэндэ худалдаха 1960 оной гүрэнэй социалистическэ уялгануудай дүүргэлтэ ажахы саашадан хүгжөөхэ хэмжээтэ тухай асуудал партиин Центральна Комитетдэй январин Пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэ коммунистическэ партиингаа хүтэлбэри доро КПСС-эй XXI съездын шиндхэбэри хуулиудыг бэлүүлэн, СССР-эй арадай ажахы хүдөө зоной жэлэй түсэбые дүүргэхын, орон дотор коммунистическэ байгуулалтын агуу хэраа дүүргэхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ Пленум ханамжатайгаар тэмдэглэ. Дотой түсэбэй түрүүшын хоёр жэлдэ промшудуушын үйлдэбэрлэгэ 22 процентээр ургаа. 1960 оной 17 процент ургахаар хараалагдаа хэн промшудуушын продукци үйлдэбэрлэхэ даагшын миллиард түхэригөөр (шэнэ мүнгөөр) үлүү ажахы хүгжөөхэ талаар мүн лэ ехээн туйлагдаа. Орооно таряа, сахарай свёкло, овощ, мяха, хү үндэг, нооно абалга, гүрэндэ худалдалга нилээд дээшлээ. Хүдөө зоной үйлдэбэри хүлэй долоон жэлэй үдэлмэришэд хурданаар хүгжөөхэ ушар мэдотор урдан үзэгдөөгүй бэлэй.

Орооной хүдөө ажахы хүгжөөхэ хэрэгтэ Сибирийн хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ехээн нэрлэгдэ. Партиин зориггоор, нүүр Н. С. Хрущевтэй 1954—1960 онуудай туршала Сибирийн колхоз болон совхозууд 10 миллион гаран хонго, залууг газар ашаглалгада оруулаа. Энэ шэнэ газарнаа 2 миллиард пүүдлээ үлүү үдэлмэришэд орооной мандалда нэмжэ ороо.

Эхэ туйлаһан амжалтануудта тэмдэглэхэ хүдөө ажахын түргэнөөр ургажа байгаа социалистическэ индустри хусэнгүй, эдэ хоолой арад зоний ханга эрилтэһээ гээдэжэ гээдэ билдээр мартаха ёһогүйбди. Эхэ орооной баянлагтайгаа ёһотой эзэдын байһан хүдөө ажахын бүхы халбаринуудые эрид талаар колхоз, совхозуудай үйлдэбэринин хонжонуудай хүсэдөөр ашаглагдаагүй байхыг аргагүйбди.

Сибирийн хүдөө нутагуудай ажалалдаг, КПСС-эй январин Пленумэй шиндхэбэриин дээрэ, мүн зононуудай зүблөөндэ дээр Н. С. Хрущевэй хэлэһэн үгэнүүдые, һайса хүдөө ажахыгүгөөр, эдэ хоолой зүйлэ үйлдэбэри коммунизм тэмсэ амжалтатай ашажа болохогүй гэхэн тэрэнэй үгы бүхы үүсээр дэмжэнбди. Манай зүблөөндэ үдэлмэришэд хабаадажа, хэлэһэн толоото, гүнзгатай үгэнүүдын Сибирийн хүдөө ажа түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ арга болуые элшигдэхэмнэй тһалаа, хүдөө ажа продуктуудые ашагтай зохид аргаар элбг хэрэгтэмнэй зам заажа үгөө. Коммунизм шэстэйгээр байгуулаха бүгэдэ арадай колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй, нахын мэргэжэлтэдэй үүргэ ямар ехэ хангалтай, хүндэтэй байнаб гэжэ билдэнэй хүнүүд бүри һайнаар мэдэрбэ. Бүри 1961 онд ажахын бүхы продуктуудые эрид ехээр тула бүхы хүсээ, шадабари мэргэжэлээ хүсэд зоригтойбди.

Хүдөө ажахын үйлдэбэринин хэмжээн, ургалта үшөөл бираггүй байна гэжэ билдэн ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшынбди. Манай зарим область болон нутаг энэ хэрэг долоон жэлэй түсэбэй хангалта гээдэ, арад зоной ургажа байгаа зохилдоногүй. Манай колхоз, совхозуудай түргэн ехэ үржэлтэ баян газар дээрһээ таряанай, хартаабхын, овощ, наран сасэг, свёкло, кукурузын бага ургаса абтана. Таряангаа газары зүбөөр хубаарилжа шаархыгүгөө олохон ажахынүүдта нилээд ехэ хонго болон ургаса багатай бусад ургамалнууд. Үнэгэрэгшэ жэлдэ сибирийнхид Эхэ 116 миллион пүүд таряа дутуу үгэжэ, гүрэн урда ехэ үрнтэй болоод байһандаа билдэгдаа ханаагаа зобонхойбди.

Ажал хүгжөөхэ талаар маанадта мүн лэ дутагдалнууд бии; билдэнэр үшөөл мяха, хү үндэг бага абанабди. Энэ жэлдэ Сибирийн олохон районуд мал продуктуудые абалгаа, тэрэнине гүрэндэ дээшлүүлэхэһээ байтагай 1959 оной үдэлмэришэд тэрэнэ бага болгожорхёо. Жэшээн, хуураанай колхоз, совхозууд һу абалгааа 6 доошолуулжа, үнээн бүриһөө 324 килобага хаагаа. Тингэжэ гүрэндэ мал ажалай түдэе тушааха түсэбөө дүүргэггүй. 1959 оной жэшэхэдэ 48,6 мянган тонно хү, 352 тонно гүрэндэ бага худалдаа. Читын областинин совхозууд мяха абалгааа 25 процент, һу — 14 доошон оруулжа, үнээн бүриһөө 145 кило һу бага хаанан байна. Энэ область мандалда оробол гүрэндэ 21 процент мяха, һу бага худалдаа. Тэрэшлэн Омско бо-

лон Кировскэ областнууд гүрэндэ мяха худалдалгаа хороого.

Сибирийн районуудта, нэн түрүүн Красноярска, Алтайн хизаарнуудта, Новосибирскэ, Тюменскэ болон Читын областнуудта, Бурядай АССР-тэ хүдөө ажахын үйлдэбэринин газарай зуун гектар бүригэд мал ажалай продуктууд бага абтана.

Нийтын малай тоо толгой аалаар олошорно, малай үхэл гарза ехэ байна.

Сибирь гээшэ нооно, хониной мяха ехээр үгэхэ ёһотой юм гэжэ билдэнэр мартаха эрхгүйбди. Теэд бодото байдал дээрэ юм болоно гэшээ? Хонин ажалнай муугаар эрхилэгдэнэ. 1960 ондо колхоз, совхозуудта хони, ямаанай тоо 1959 онойхидо оробол Томскэ областдо 24 процент, Кемеровскэ—17, Омско—9, Тувын автономно областдо—8, Новосибирскэ—7, Алтайн хизаарта —4 процент, Тюменскэ областдо—3 процент үсөөрөө.

Сибирийн областнуудта гахай үсхэбэрлэг хангалтагүй байнаар. 1959 онойхитой жэшээлбэл, 1960 ондо гахайн тоо толгой Омско областинин колхоз, совхозуудта 18, Томско—5 процент үсөөн болоо. Шубуудай тоо аалаар олошорно. Тинн Тувын автономно областинин, Читын областинин колхоз, совхозуудта тэрэнэй тоо үсөөрөө.

Энэл даа, хүдээдүд, манай муугаар хүдэлжэ, Сибирийн гэжэ аймагтар ехэ баялыгы хангалтагүйгөөр ашаглажа байһанаймнэй гэршэ баримтанууд.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Хүдөө ажахын продуктуудые саг үргэлжэ ехээр абадаг болоод, хүнүүдэй эрилтэһээ тэрэнине түрүүлүүлэхэ, газар таряалангай болон мал ажалай продуктуудтаар арад зоной ургажа байгаа эрилты хүсэдөөр хангаха зорилго КПСС-эй ЦК-гэй Пленум табиһынгаа хажуугаар, орон дотороо эдэ хоолой зүйлэ элбг дэлбг болгохо, арад зоний ажана байдалы улам һайжаруулаха тодорхой зам хараалжа үгэһэн байна.

Энэ агуу хэраа, һайн һайхан зорилгы амжалтатайгаар бэлүүлэхын тула билдэнэр хүсэ хүлэһэ, ажал хүдэлмэри тоонгүй хүдэлхэ ёһотойбди. Бүри мүнөө жэлдэ эхилжэ орооно таряа, хартаабха, сахарай свёкло, наран сасэг, мяха, хү, нооно болон бусад продуктуудые ехээр абажа, гүрэндэ худалдаха талаар колхоз, совхоз бүхэндэ бүхы юмэн хэгдэхэ болоно. Манай колхоз, совхозуудай эгээн гол баялг болохо Сибирийн гэжэ үржэлтэ газар хүсэдөөр, ухаамсараар ашаглажа, шэнэ, залууг газар шэлжэ элдүүлхэ, эрдэм ухаанай болон хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл үйлдэбэридөө үргэнэр нэбтэрүүлжэ шухала.

Сибирийн түрүү ажахынүүд олон, колхоз, совхозуудай үйлдэбэрид шэн габыатайгаар ажалалгашад дүүрэн. Хайшан гээд, ямар аргаар орооно таряанай тогтууритай баян ургаса туйлаха, хүдөө ажахын бусад продуктуудые хайшан гэрбэл түргөөр элбгжүүлхэ гэжэ тэдэнэй дүй дүршэл заажа үгэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй январин Пленум дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Никита Сергеевич Хрущев түрүүшүүлэ манай зам заагшад гээшэ гэжэ нэрлээ хэн. Үнэхөөр эдэнэр лэ хүдөө ажахы жэшээтэ һайнаар эрхилхэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха зам заажа үгэнэ шуу. Хүдөө ажахын продуктуудые элбгжүүлэхэ замы гэрэлүүлжэ байһан аймагтар бэрхэ замшад манай Сибирийн газар дээрэ үсөөн бэш гэжэ билдэнэр омогорхохо ёһоороо омогорхонобди.

Алтайн хизаарай Рубцовско районной «Страна Советов» колхозой комплексно бригадын бригадир А. А. Беккер нилээд ехэ газар дээрэ орооно таряанай баян ургаса жэлдэ жэл бүри абана. 1960 ондо байгааһан бэрхээлэй байбашы, А. А. Беккерэй бригада 1592 гектарай тус бүриһөө 21,8 центнер, тэрэ тоодо 122 гектарай га бүриһөө 32,8 центнер ургаса туйлаа. Тингэжэ тарилгын гектар бүри-

һөө 18,5 центнер шэниисэ гүрэндэ худалдаһан байна. Поспелихинскэ районной шэнэ газарай «Николаевский» гэжэ совхозой бригадир Г. Н. Буханько 2,122 гектарай тус бүриһөө 17,5 центнер таряа хураагаа. Шарчинска районной «Корчинский» совхозой Социалистическэ Ажалай Герой А. Ф. Чибисовэй хүтэлбэрлэг бригада 2 мянга гаран гектар газарай га бүриһөө 16,5 центнер шэниисэ абажа, гүрэндэ гектар бүриһөө 12 центнер шэниисэ худалдаа. Красноярска хизаарай Иланска районной «Красный хлебоб» колхозой нэгэдэхн бригада (бригадирнь В. В. Миронов) 1960 ондо 735 гектарай га бүриһөө дунда ээргээр 23 центнер таряа хураанан байна.

Сибирьтэ орооно таряанай баян ургаса туйладаг гансахан түрүү бригаданууд бии бэшэ, мүн жэлдээ үндэр ургаса хураадаг бүхэли колхоз, совхозууд бии.

Алтайн хизаарай Рубцовско районной «Страна Советов» колхоз (колхозой түрүүлэгшэ Н. Н. Буханько) 1960 ондо 6,730 гектарай тус бүриһөө 18,2 центнер орооно таряа абаа. Хүүлэй дүрбэн жэлэй туршдаа энэ колхоз гектар бүриһөө жэлдэ дунда ээргээр 20 центнер шэниисэ хураагаа. Шарчинска районной «Красный партизан» колхоз (колхозой түрүүлэгшэ И. Я. Серых) 2,597 гектар дээрһээ га бүриин 17,7 центнер таряа хураажа абанан байна.

Новосибирскэ областдо Искитимскэ районной Бердский совхоз (совхозой директор А. И. Егоров) жэлдэ жэл бүри хүдөө ажахын ургамалнуудай тогтууритай баян ургаса туйлана. Нёдондо байгаалин уларилай таагүй байбашы, эндэ 10 мянган гектар таряалангай га бүриһөө 15,4 центнер ургаса абаа. Мошковско районной «Союз строителей» колхоз 3670 гектарай га бүриһөө 16 центнер ургаса туйлаа. 2460 гектарай тус бүриһөө 20,3 центнер орооно таряа Новосибирскэ районной «Сибирь» колхоз (колхозой түрүүлэгшэ М. А. Палий) хураанан байна.

Эрхүүгэй областинин Алайрай районной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (колхозой түрүүлэгшэ Н. И. Кириков) 1960 ондо 8820 гектарай га бүриһөө 19,1 центнер таряа хураажа абаа. Куйтунска районной колхоз, совхозууд (КПСС-эй райкомой секретарь В. С. Шелехов, райгүисэдкомой түрүүлэгшэ И. О. Вологжин) нёдондо 72 мянган гектарай тус бүриһөө дунда ээргээр 17 центнер таряа хураагаа.

Кемеровскэ областинин Ленинск-Кузнецкэ районной Чкаловскэй нэрэмжэтэ совхоз (совхозой директор С. И. Олейников) үнэгэрэгшэ жэлдэ 4875 гектарай га бүриһөө 19,9 центнер таряа хураагаа. Энэ областинин Промышленновска районной «Заря» совхоз (совхозой директор Н. В. Гривко) 8320 гектарай тус бүриһөө 18,4 центнер таряа абанан байна.

«Красный хлебоб» колхоз (Красноярска хизаарай Иланска район), Калининскэй нэрэмжэтэ колхоз (Омско областинин Одесскэ район), Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (Тюменскэ областинин Исетскэ район) болон бусад ажахынүүд орооно таряанай тогтууритай баян ургаса жэл бүри абана.

Эдэнэр бүгэдөөрөө манай зам заагшад гээшэ. Эдэнине хүсэхэ гэжэ оролдохо, эдэнэй дүй дүршэлы колхоз, совхоз бүхэндэ үргэнэр нэбтэрүүлжэ, колхозник, совхозой хүдэлмэришэн бүхэнэй шадабари болгохо шухала. Тингэбэл хэрэгнэй урагшатайгаар бүтэхэ шуу.

Орооно таряа ехээр абажа, тогтууритай баян ургаса туйлахадаа түрүү ажахынүүд нэн түрүүн шэнэ газар элдүүлхэ, түрүү агротехникэ зүбөөр хэрэглэнэ, газараа бригада дотороо звенонуудта даалгажа, зүбөөр, эзэн ёһоор ашаглана. Амжалта туйлахадаа тэдэнэр газарай хурьһэндэ шинг нойто бариха, намарай пар саг соонь хахалжа, зүбөөр элдүүлхэ, нутагай байдалда таараһан һайн сор-

тын үрһөөр, агротехникэ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар тарилга хэжэ, ургасаяа гээлтэгүйгөөр, саг соонь хураажа абана ха юм.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Манай түрэл Сибирийн Эхэ орондоо орооно таряа ехээр үгдэгдэ район болоно. Гүрнөө галхаар хангаха талаар Сибирийн үүргэ һүүлэй жэлнүүдтэ, шэнэ, залууг газар ашаглаха жэлнүүдтэ, бүри дээшлээ. Тинмэлһээ билдэнэр орооно таряа абалгааа бүри дээшлүүлэхэ хэмжээ абаха уялгатайбди. Саанадаашы шэнэ газар ашаглалгада анхаралаа һуладхахагүй, зүгөөр газараа зүбөөр ашаглаха, кукуруза, сахарай свёкло, бобово ургамалнуудай тарилгы үргэдхэжэ, таряалангаа һайнаар хубаарилдаг болохо, бүхы ургамалнуудай ургаса дээшлүүлэхэ болонобди.

1961 ондо баян ургаса абаха үндэһэ һуури мүнөөнөө, хабарай тарилгада бэлдэхэ үдэрнүүдтэ, табижа абаха ёһотойбди. Сагаа алдажа болохогүй. Колхоз, совхоз болон машина заһабарилдаг мастерскойнуудай, Сибирийн хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй хойшолуулашагүй зорилго юуб гэхэдэ, хабарай тарилгада бэлдэхэ хэрэгтэ бии байгаа дутагдалнууды дари үсдэхэ, трактор болон хүдөө ажахы бусад машинануудай заһабарилга саг соонь, һайн шанартайгаар үнэгэрэхэ, ажахы бүхэндэ эрхим шанартай үрһэ бэлдэхэ, колхоз, совхозуудта механизаторнууды томилжо дүүргэхэ, колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй дунда агротехникэ һуралсал үргэнэр эмхидхэхэ хэрэг болоно. Билдэнэр хабарай тарилгы эрхим болзорто, һайн шанартайгаар үнэгэрэхэ, хүдөө ажахын үйлдэбэрид бии байгаа арга боломжонууды баян ургаса туйлаха тэмсэлдэ бүри элсүүлэхэ уялгатайбди.

Хабарай тарилгы амжалтатайгаар үнэгэрэнһөө боложо таряалангай ургаса дээшлүүлэхэ, мал ажалай продуктууды абалгы ехэдхэхэ талаар хизаар болон областнуудай абанан социалистическэ уялгануудай дүүргэлтэ дулдыдаха байһанин элитэ.

Хүдөө ажахын бүхы халбаринууды амжалтатайгаар хүгжөөхэ үндэһэ һуури болохо орооно таряа абалгы, бүхы ургамалнуудай, илангаа шэниисын баян ургаса бүри 1961 ондо туйлахын тула ажалаа бүри һайнаар эмхидхэхэ билдэнэр Сибирийн бүхы колхознигууды, совхозой хүдэлмэришэды, механизаторнууды, мэргэжэлтэды, эрдэмтэды уряалнабди.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Мяха, хү, үндэг, нооно абаха, тэрэнине гүрэндэ худалдаха талаар Баруун, Зүүн Сибирь манай федераци дотор тэрэшлэн томохон һуури эзэлнэ. Мал ажалай продуктууды эрид ехээр абадаг боложо, гүрэндэ тэрэнине ехээр худалдахын тула малай, шубуунай тоо нилээд олошоруулаха шухала. Нэн түрүүн үнэдэй тоо олошоруулаха, тэрэнэй һу шэмые дээшлүүлэхэ хэрэгтэ. Тингэбэшы олохон ажахынүүд энэ хэрэгтэ шухала анхарал хандуулагүй, үнэд олоороо һубайрна, амаршы баримтуугүйгөөр үнэдые долодондо гаргана, эмэ буруу, хашарагууды фермэдэ бүхэндэ үлөөжэ шадангүй.

Мяха абалгы түргэнөөр ехэдхэхын зорилгоор колхоз, совхозуудта түргэнөөр мяхажадага гахай, шубуу олоор үсхэбэрлэхэ хэрэгтэй болоно. Бүри 1961 ондо мяха эрид ехээр абалын тула залуу эмэ гахайнууды бутлынь ороондо оруулжа, нэгэ удаа поршонохолоуулаха, гахайнууды олоорнь нэгэ газар харууналха, зундаа лагерта байлгахэ гээшэ ехэ удаа шанартай байна. Эбэртэ бодо малы, шубууды шахан таргалуулаха хэрэгтэ зүбөөр эмхидхэхэ, туранхай мал худалдаха ябадал гаргахгүй. Колхоз, совхоз бүхэн Сибирийн зохид байдалы хүсэдөөр хэрэглэжэ, шубуу олоор үсхэбэрлэхэ, нугаһа, галуу, тахая, эндюк олоор бариха, шахан таргалуулаха уялгатай.

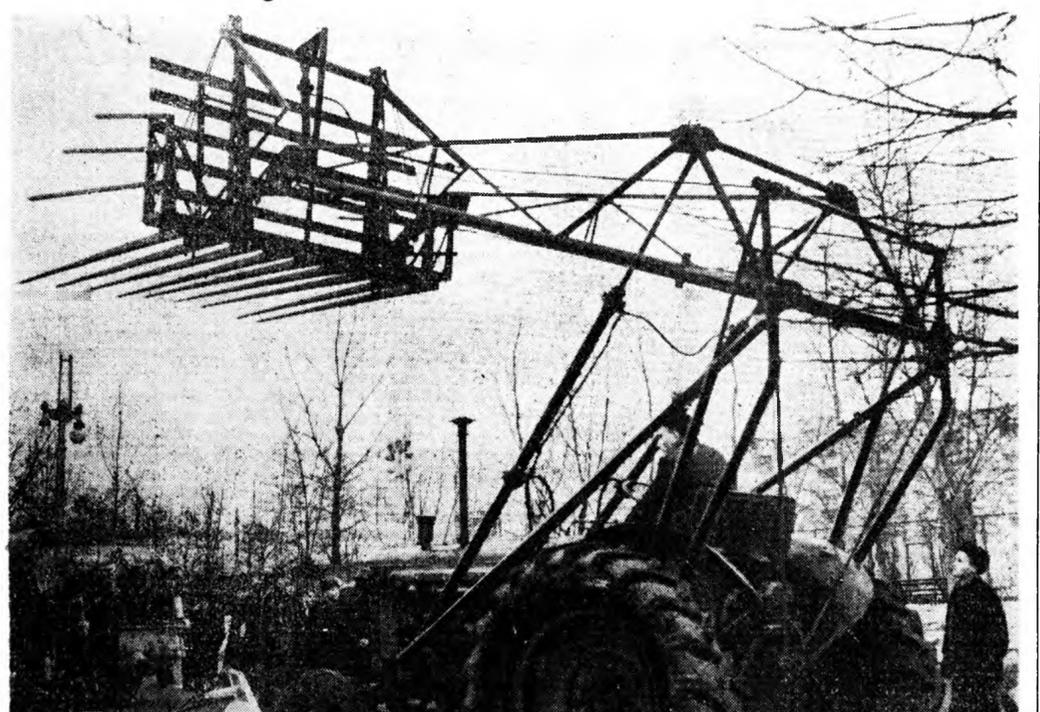
Билдэнэр хонин ажалдаа ехээн анхарал табижа ёһотойбди. Мал ажалай энэ халбарине хүгжөөлгэдэ һаланаар, хайша хэрэгээр хандаха ябадалда эсэ табижа, гүрэндэ һайн шанартай нооно, мяха бүри ехээр худалдахын зорилгоор хонидо үхэл гарзада оруулахагүй, тэрэнэй тоо олошоруулаха, нооно ехээр абаха талаар тодорхой хэмжэнууды бэлдүүлэхэ шухала. Партиин болон ажахын хүтэлбэрлэгшэд хонидотто онсо анхаралтайгаар хандажа, тэдэнэртэ һайнаар хүдэлхэ арга боломжо гүйсэд олгохо ушартай.

Сибирийн социалистическэ мал ажалай гайхамшарта мастернууд олон болонхой. Манай колхоз, совхозууд мяха, хү, үндэг, нооно эрид ехээр абаха ямар ехэ арга боломжотой гэжэ эдэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл элшигжэ үгэнэ.

Омско областинин Корниловска районной «Победитель» совхозой солото гахайшан, Социалистическэ Ажалай Герой Татьяна Перешивко нёдондо 5204 гахай шахажа, 4638 центнер мяха гүрэндэ тушаагаа; гахайнуудай шэгнүүрэй нэмбэнэй центнер бүхэнэй өөрын үнэ сэн 38 түхэриг 13 мүнгэтэ болоо. 1961 ондо 12 мянган гахай шахажа, гүрэндэ 10 мянган центнер (амидын шэгнүүрээр) мяха тушааха гэхэн шэнэ уялга Т. Я. Перешивко абанхай.

Алтайн хизаарай Троицко районной Беловско совхозой гахайшан Л. Г. Усков 1960 ондо 3151 гахай шахажа, гүрэндэ 3225 центнер мяха тушаанан байна; гахайн түлжэһэн центнер бүхэнэй өөрын үнэ сэн 45 түхэриг болоһон байха юм. Красноярска хизаарай Алтайн районной «Россия» совхозой гахайшан А. И. Мякишев нёдондо 2369 гахай шахажа, гүрэндэ 2350 центнер мяха тушаагаа. Новосибирскэ областинин Мошковско совхозой гахайшан М. В. Лепеха 1943 гахай шахажа, амидын шэгнүүрээр 1986 центнер мяха тушаанан байна. Тингэдээ гахайнуудай түлжэһэн центнер бүхэнэй өөрын үнэ сэн 37 түхэриг 60 мүнгэтэ болонхой.

Новосибирскэ областинин Бердскэ совхозой гахайшад Галина Пермякова болон Лидия Береминская гэгшэд нёдондо жэлдэ һайн хүдэлөө, Поршоонхонуудта хүүхүүдэй гахайнууды бүлэг бүлгөөрнь

Люберецкэ Ухтомскин нэрэмжэтэ хүдөө ажахын машина бүтээлгын завод үбһэ болон хооломо снһоол аргаар һүрлэдэг «СШ9-0,5» маркын түхээрэгэ бүтээжэ эхилээ. Бутархай жэжэ юмэнүүды болон наг шэбхэ обоолхо хэрэгсэлнүүды энэ түхээрэгэдэ табиһада болохо байна. Тус түхээрэгэ час соо 15 тонно үбһэ һүрлэжэ шадаха. Зураг дээрэ: «СШ9-0,5» маркын шэнэ түхээрэгэ тракторта хабсаргадад байна. ТАСС-эй фотохроникэ.

(Тү эскэлын 2 дохи нюурта)

Сибирийн колхознигууд, совхозуудай, машина заһабарилдаг мастерскойнууд хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд болон хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдт

Сибирийн хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшадай хандаһан

Х А Н Д А Л Г А

(Эхнийшэ 1-дэхи ноурта)

байлгажа, тэднэр жэлэй туршада 1800 поршоонхо абажа түлжүүлээ. Тийн 1961 ондо 1500 поршоонхо тус тустаа абажа түлжүүлэх гэгээн уялга Г. Пермякова Л. Береминская хоёр абahan байна. Алтайн хизаарай Троицко районий Беловско совхозой гахайшан нүхэр А. С. Пичуева 128 гахай түрүүлжэ, 1162 поршоонхо абаад, эхлээнь һаалгааха болотор 1143 поршоонхо түлжүүдэ юм. Хоёр һартай болоод байхадаа, поршоонхо бүхэлэйнь шэгнүүр дунда зэргын 14 килограмм болоо.

Эрхүүгэй областин Алайрай районий Калинин нэрэмжэтэ колхоздо һаалишан нүхэр Т. Е. Хажиновае хүн зон ехээр хүндэлдэг. 1959 ондо даажа байһан үнээн бүрийнөө дунда зэргээр 4010 килограмм һу, 1960 ондо 5120 килограмм һу һаһан байха юм. Мүн тэрэ областин Ангарска совхозой һаалишан нүхэр Г. В. Новикова даажа абahan 18 үнээн бүрийнөө 1960 ондо 4200 килограмм һу һаагаад, 1961 ондо үнээн бүрийнөө 4300 килограмм һу һаахаб гэгээн уялга абаа. Тюменск областин Ново-Занска районий «Заводоуковский» совхозой һаалишан нүхэр Г. П. Матвеева үнээн бүрийнөө дунда зэргээр 6112 килограмм һу һаана.

Бурядай АССР-эй Сэлэнгын аймагай Карл Маркс-ын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр П. Т. Жалсанова 1959 ондо үнээн бүрийнөө 3796 килограмм һу, харин 1960 ондо 4511 килограмм һу һаһан юм.

Новосибирск областин №1 совхозой һаалишан нүхэр П. В. Новокрещенова 1960 ондо даажа абahan бүтэг үнээн бүрийнөө 121 тонно гү, али үнээн бүрийнөө 5500 килограмм һу һааха гэгээн уялга абаа лэ. Бодото дээрэ 124 тонно гү, али үнээн бүрийнөө дунда жэшээгээр 5666 килограмм һу һаһан байха юм. Мүн энэ областин Невитимск районий Бердск совхозой һаалишан Г. С. Пыжина 1960 ондо үнээн бүрийнөө 5015 килограмм һу һаажа, жэлэй туршада үнээн бүрийнөө 1229 килограммаар эхэ һу һаажа шадаһан байгаа.

Новосибирск районий «Обской» совхоздо хүдэлдэг А. К. Бастрюкина 1958 ондо даажа байһан үнээн бүрийнөө 5404 килограмм һу һаагаа бэлэй. Валентина Гагановагай жэшээ даган, энэ нүхэр һу багатай үнэеде даажа абаад, үнээн бүрийнөө 1500 килограмм хүртээр эхэ һу һаахаб гэгээн уялга абahan юм. Нүхэр Бастрюкина абahan уялгага нэртэй түрэтэйгөөр дүүргэ: даажа абahan үнээн бүрийнөө 1960 ондо 4147 килограмм һу һаажа, жэлэй туршада үнээн бүрийнөө 1647 килограмм эхэ һу һаажа шадаһан байна. Красноярска хизаарай Рыбинск жэлэй совхозой һаалишан Н. А. Абиш гэгээн үнгэрэгшэ жэлдэ 18 үнэе даагаад, толгой бүхэлнөөн 4166 килограмм гү, али 1959 онойхондо орходоо үнээн бүрийнөө 1155 килограммаар эхэ һу һаһан байна.

Идондо жэлдэ олон хонишод гайхамшаг һайнаар хүдэлдэг. Бурядай АССР-эй Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой хонишон, Социали Ажалдай Герой нүхэр Б. Т. Доржиева 100 эхэ хонин бүрийнөө 172 хурга абажа түлжүүлэ; Кяхтын аймагай «Кударинский» совхозой хонишон нүхэр Б. Т. Доржиев 100 эхэ хонин бүрийнөө 170 хурга абаа; мүн энэ республикын Зэдэн аймагай «Октябрьский» совхозой хонишон нүхэр В. П. Исаков 100 эхэ хонин бүрийнөө 152 хурга абажа түлжүүлэ.

Алтайн хизаарай Рубцовско районий «Страна Советов» колхозой хонишон нүхэр А. И. Володазский хуса бүхэлнөө 12 килограмм 350 грамм нооно хайшалжа абаа; мүн энэ хизаарай Моктево районий «Путь Сталина» колхозой хонишон нүхэр И. Я. Яровой даажа абahan отарлада хонин бүхэлнөө 4,9 килограмм нооно хайшалаа; Родинско районий «Степной» совхозой хонишон нүхэр И. И. Цыба хонин бүхэлнөө 5,4 килограмм нооно хайшалһан байгаа.

Үндэгэ, шубуунай мяха абаха хэрэгтэ һайн амжалта туйлаһан колхоз, совхозууд манда олон.

Красноярска хизаарай Емельяновска районий «Заря» гэжэ шубуунай фабрикан хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Н. В. Терскова 1960 ондо даажа байһан 2252 тахья бүхэлнөө 172 үндэгэ абаа; Новосибирск областин Невитимск районий Тальменск совхоздо хүдэлдэг нүхэр Г. Г. Лебедева 6000 тахьяда миллион үндэгэ абаа; харин нүхэр А. В. Семенова 6000 тахьяда 920 мянган үндэгэ абаа; Алтайн хизаарай Зоналина районий Семеново совхозой шубуунан нүхэр В. А. Понкуе 2190 толгой тахья бүхэлнөө 163 үндэгэ абаа, харин энэ хизаарай Соколовско совхозой нугаһаншан нүхэр А. С. Никонова 2100 нугаһан бүхэлнөө 87 үндэгэ абаа; Омско областин Осокинско совхозой шубуунан нүхэр М. В. Терещан 880 мянган үндэгэ гү, али шубуун бүхэлнөө 147 үндэгэ абahan байха юм.

Манай зонин ажахы бүхэлдэ мяха, һу, үндэгэ болон нооно ехээр хэрэгтэ түргэдэхэ айнаар эхэ арга боломжо бини гэжэ элдэ бүхы жэшээ нүүд үнэншэмэ, этгэмээр гэршэлэн харуула. Энэ арга боломжоё һайса мэдэжэ абаад, эрхим һайнаар хэрэглэхэ шухала гэгшэ.

Мал ажалы һайжаруула ябадал түбхын түрүүндэ үбнэ тэжээлнээ дундадагад гэжэ биднэр бүгэдэ һайн мэдэнэбди. Үбнэ тэжээлгүй байбал, мал ажалда дэбжээхэ зорилгы дүүргэе шадахагүйбди. Тиймэнэ үбнэ тэжээл улам ехээр абадаг болохо хэрэгтэ гол анхарагда хандуула ёһотойбди. Бардам хүрэхэ элдэб янзын үбнэ тэжээлээр шинтынгээ малы хангаха гэгшэ колхоз, совхоз бүхэлнэй нэрэ хүндын хэрэг, нагнн уялган мүн.

Кукуруза гэгшэ айнаар шухала тэжээлэй ургамал мүн. Сибирийн олон колхоз, совхозууд һүүдэй жэлүүдтэ энэ ургамалы һайнаар ургуулжа шададаг болоод, үндэр эхэ ургаса хуряадаг болонохй. Красноярска хизаарай Ермаковско районий Шетинкинэй нэрэмжэтэ колхоз 1960 ондо 400 гектар газар дээрэ гектар бүхэлнөө 750 центнер кукурузын ногоон наба абаа; энэ колхозой звеньевой нүхэр Сиднев 100 гектар талмайда гектар бүхэлнөө 920 центнер кукурузын эшэ хуряажа абahan байна. Мүн энэ хизаарай Шушенска районий «За коммунизм» колхоздо хүдэлдэг нүхэр Н. В. Бочкаревой звено кукуруза ургуула талаар 1960 ондо гайхамшагта амжалта туйлаба: 100 гектар талмайда тус звено гектар бүрийнөө 1500 центнер эшэ хуряажа абahan байна. Алтайн хизаарай Смоленск районий «Советская Россия» совхозой кукуруза ургуулагшад нүхэд И. П. Борзык болон М. Ф. Пивоваров гэг-

шэд 101 гектар талмай гектар бүрийнөө 660 центнер ногоон наба хуряагаа, харин 20 гектар газарта гектар бүрийнөө 700 центнер хуряаһан байха юм.

Эрхүүгэй областин Черемховын районий Калининэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг звеньевой нүхэр П. В. Лохов 1959 ондо 134 гектар талмайда гектар бүрийнөө 928 центнер кукурузын ногоон наба ургуулжа абаа, харин 1960 ондо 157 гектар газарта гектар бүрийнөө 653 центнер хуряажа абahan байха юм.

Кукуруза харуулаха ажалы комплексноор механизацилын түлөө социалис мурысөө үүсэхгшэ—Читын областин Шилкин районий «1-ое Мая» колхозой тракторист нүхэр А. Г. Лисчинков 1960 ондо 100 гектар газарта гектарай 1100 центнер ногоон наба хуряажа абаа. Бурядай АССР-эй Кяхтын аймагай Ранжуровой нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Б. Б. Галданов 140 гектар газарта гектар бүрийнөө 1160 центнер ногоон наба хуряажа абahan байна; Кяхтын аймагай «Кударинский» совхозой кукурузашан нүхэр П. О. Батуев 100 гектар газарта гектар бүрийнөө 1200 центнер эшэ ургуулаад, хуряажа абаа.

Кукурузын һүн эдэтэй болоод байхадань, ногоон набишын буурсагтайн айнаар эхээр абадаг болоһон олон мянган оньһожоруулагдан звеноууд мүнөө Сибирьтэмнэй бини болонхой, Гэбшээ тон бага ургаса абадаг олон ажахынуудтай район, областинууд үшөөл өсөөн бэшэ байһаар гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Колхоз, совхоз болон районуудай хүтэлбэрлэгшэдэй зүгһөө кукуруза ургуулаха хэрэгтэ хайша хэрэгтэр хандаһан дээрэһэнэй лэ бага ургаса абана гэгшэ. Кукуруза гэгшэны мийл тариха бэшэ, харин оньшөө олохо тариха, анхаралтайгаар харуулаха, саг сооны хуряаха шухала гэжэ колхозник бүхэндэ, совхозой хүдэлмэрилэгшэ бүхэндэ ойлгуулаха хэрэгтэй. Тийгэбэл лэ кукуруза гаргаһан хүсэ ажалыны һайнаар харуулаха бшуу.

Мүнөө сагаа гэжэ байнгүйгөөр, эмхидхэлэй бүхы асуудалууды шийдэхэ шухала. Түбхын түрүүндэ кукуруза ургуулаха хүнүүды томилоод, тэднээ нургаа хэрэгтэй. Тийхэдэ тарилга хэһэн газар һайнаар элдүүрилэгдэнхэй байха, шухала хэрэгтэй сооны ургамалууд үлөөлдэнхэй байха ёһотой. Кукуруза тарихадаа зүб квадрат хэжэ гэгшэ энэ ургамалы саашадан ургуулаха, харуулаха гол шухала эрхэ нүхэсэл болоно. Тиймэнэ кукуруза тариха, харуулаха хүдэлмэринэ эгээл эрхим, эгээл һайн мэргэжэлтэй трактористуудта даалгаха шухала.

Мүн кукурузаһаа гадна, малдаа сахарай свёкло ехээр эдүүлдэг болохо ёһотойбди. Сахарай свёкло кукурузадал адал тэжээлэй тон шухала ургамал мүн гэжэ Н. С. Хрушев маша зүб заана. Сибирьтэ энэ ургамал һайнаар ургадаг, тийн Омско, Новосибирск, Эрхүүгэй областинуудай, Красноярска болон Алтайн хизааруудай олон ажахынууд малдаа сахарай свёкло ехээр эдүүлдэг болонхой. Омско областин Ульяновска районий «Лузинский» совхоз 100 гектар газарта, мүн энэ областин Русско-Польянска районий «Ново-Санжаровский» гэжэ совхоз 140 гектар газарта 1960 ондо гектар бүрийнөө 400 центнер сахарай свёкло хуряажа абаа. Эрхүүгэй областин Заларинска районий «Победа» колхозой звеньевой нүхэр Н. К. Кузьмин 1959 ондо 17,5 гектар газарта гектар бүрийнөө 500 центнер сахарай свёкло ургуулжа абаа, харин 1960 ондо 25 гектар газарта гектарай 450 центнер ургаса хуряаһан байха юм. Красноярска хизаарай Лисинска һу-овошин совхозой хоёрдохи отделение нэгдэхин бригадада хүдэлдэг нүхэд Горн, Маркер гэгшэ механизаторнуудай звено 10 гектар газарта гектар бүрийнөө 450 центнер сахарай свёкло хуряажа абahan байха.

Гэхэ зуура горох, тэжээлэй бобы, хусы, клевер, вико-овсёй холисо бодон бусад ургамалууды нилээдгүй ехээр ургуулдаг болохо шухала байна.

Сибирьтэ хартаабха ехэ һайнаар ургадаг. Омско областин Ульяновска районий Чапаевэй нэрэмжэтэ колхозой бригадир нүхэр Л. И. Казачек 1960 ондо 100 гектар газарта гектар бүрийнөө 140 центнер, харин 40 гектар газарта гектар бүрийнөө 180 центнер хартаабха ургуулжа абahan байна. Томско областин Рыбалонска совхозой Петровско участка хүдэлдэг бригадир нүхэр К. Коновалов 10 гектар газарта гектар бүрийнөө 240 центнер хартаабха хуряажа абаа юм. Эрхүүгэй областин Китин һу-овошин совхоздо звеньевой нүхэр П. И. Хотунов 20 гектар газарта гектар бүрийнөө 150 центнер ургаса абаа. Бурядай АССР-эй Занграйн аймагай Онохойн совхозой звеньевой нүхэр А. Ф. Мильчинова 11 гектар газарта гектар бүрийнөө 279 центнер хартаабха хуряажа.

Яхадай АССР-эй Мегино-Кангаласка районий Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Л. А. Сивинвой хүтэлбэрлэдэг ороолой бригада овочь ургуулаха талаар һайн амжалта туйлаа. 1960 ондо 16 гектар газарта гектар бүрийн 213 центнер овочь, тэрэ тоодо 328,8 центнер капуста, 196 центнер помидор гектар бүрийнөө хуряажа абahan байха юм.

Гэтэр олон колхоз, совхозууд хартаабха болон овочь үшөөл хангалтагүй, муугаар ургуула. Энээн-һэнэ боложо, биднэр городой ажалшады эдэ продуктуудаар таһалгаряагүйгөөр хангаха зорилгы мууса дүүргэнэбди.

Бүри мүнөө жэлдэ хартаабха тариад талмайгаа үргэдхэхэ, тэрэни квалитатно-гнездовой аргаар тариха, тийн хартаабхын хойноһоо харуулагы эрид һайжаруулаха хэрэгтэй.

Тарья, хартаабха, овочь, мяха, һу, үндэгэ, нооно болон хүдөө ажахын бусад продуктууды бүри мүнөө жэлдэ ехээр абажа, гүрнлэ ехээр худалдахын түлөө социалис мурысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхын биднэр, зүблөөндэ хабаадагшад, Сибирийн бүхы эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууды, совхозой хүдэлмэрилэгшэ, мэргэжэлтэд болон эрдэмтэды уряланбди. Хүдөө ажахын үйлдэбэрлэгы дэбжээхын түлөө тэмцэлшэдэй түрүүшын зэргэнүүдтэ хэзэ хэзээ пачинтэл агли мүнөөшөө манай алдарт залуушуул ябаха бээ гэжэ найдаһабди. Сибирийн хүдөө ажахын ажалшадай үмэнэ партинын табигһан зорилгунууды амжалтатгаар шийдэхэ хэрэгтэ залуушуулай бодото хэрэгээрэ туһа хүргэхэ. Мүн тэрэ-шэлэн Сибирийн промшлениа предприятинууд хүдөө ажахы дэбжээхэ хэрэгтэ жэтэй ехэ туһа нэмэри оруулаха бээ гэжэ мүн лэ этгэнэбди. Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүды, наһагаа мал ажалшад хүдэлмэринэ оньһожоруулаха талаар, хүдөө ажахыда зор-

иуулан, улам олон машина, түхээрлэгэ, минеральна үтэгжүүлгэ үйлдэбэрлэн үгэхэ хэрэгтэ биднэр тэднээ туһаламжа хүдэлнэбди.

Сибирийн зонин хизаар, область болон автономно республиканууд бини байһан арга боломжонуудаа бурдхажэ, тооложо үзөөд байхадаа, 1961 ондо иимэ уялганууды абана:

Алтайн хизаар—гектар бүрийнөө дунда зэргээр 13,7 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй болоод байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ кукурузын ногоон наба гектар бүрийнөө 300 центнер абаха, 12 центнер просо, 10 центнер гэршүүхэ, 130 центнер сахарай свёкло, 7 центнер наран сээг абаха. Тийхэдэ 270 миллион пүүд орооно, 185 мянган тонно мяха, 673 мянган тонно һу, 114 миллион үндэгэ, 9200 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ продуктууды худалдаха: 64 миллион пүүдээр эхэ орооно, 9,7 процентээр эхэ мяха, 28,4 процентээр эхэ һу, 24,9 процентээр олон үндэгэ.

1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ колхоз, совхозуудай үнэеде 71,5 мянган толгойгоор гү, али 16,7 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 100 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Бурядай АССР—гектар бүрийнөө дунда жэшээгээр 9,6 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй болоод байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 250 центнер абаха, 6,2 центнер просо, 5,2 центнер гэршүүхэ абаха. Тийхэдэ 5 миллион пүүд орооно, 43,1 мянган тонно мяха, 90,1 мянган тонно һу, 18,1 миллион үндэгэ, 5559 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй продуктууд худалдагдаха: 1,2 миллион пүүдээр эхэ тарьян, 15,9 процентээр эхэ мяхан, 17,3 процентээр эхэ һүн, 17,5 процентээр олон үндэгэн, 9,4 процентээр эхэ ноонон худалдагдаха.

1960 онойхондо орходоо колхоз, совхозуудай үнэеде 17,6 мянган толгойгоор гү, али 21,8 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 50 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Эрхүүгэй область—гектар бүрийнөө дунда жэшээгээр 13 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй болоод байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 300 центнер абаха, 12 центнер просо, 10 центнер гэршүүхэ абаха. Тийхэдэ 52,5 миллион пүүд орооно, 60 мянган тонно мяха, 210 мянган тонно һу, 40 миллион үндэгэ, 1100 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй продуктууд худалдагдаха: 0,4 миллион пүүдээр эхэ ороонон, 22 процентээр эхэ мяхан, 18,6 процентээр эхэ һүн, 20,8 процентээр олон үндэгэн.

1960 онойхондо орходоо колхоз, совхозуудай үнэеде 20,9 мянган толгойгоор гү, али 17,4 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 60 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Кемеровск область—гектар бүрийнөө дунда жэшээгээр 12,6 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй болоод байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 300 центнер абаха, 12 центнер просо, 8 центнер гэршүүхэ абаха. Тийхэдэ 20,1 миллион пүүд орооно, 50,6 мянган тонно мяха, 253 мянган тонно һу, 33 миллион үндэгэ, 510 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй продуктууд худалдагдаха: 0,7 миллион пүүдээр эхэ ороонон, 17,4 процентээр эхэ мяхан, 20,5 процентээр эхэ һүн, 46,7 процентээр олон үндэгэн.

1960 онойхондо орходоо колхоз, совхозуудай үнэеде 24 мянган толгойгоор гү, али 19 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 10 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Красноярска хизаар—гектар бүрийнөө дунда жэшээгээр 12 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй болоод байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 300 центнер абаха, 12 центнер просо, 7 центнер гэршүүхэ абаха. Тийхэдэ 88 миллион пүүд орооно, 113 мянган тонно мяха, 395 мянган тонно һу, 92 миллион үндэгэ, 5650 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй продуктууд худалдагдаха: 30,4 миллион пүүдээр эхэ ороонон, 8,7 процентээр эхэ мяхан, 11,6 процентээр эхэ һүн, 15,7 процентээр олон үндэгэн.

1960 онойхондо орходоо колхоз, совхозуудай үнэеде 36,8 мянган толгойгоор гү, али 16,6 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 120 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Новосибирск область—гектар бүрийнөө дунда жэшээгээр 12 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй болоод байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 300 центнер абаха, 10 центнер просо, 8 центнер гэршүүхэ абаха. Тийхэдэ 100 миллион пүүд орооно, 125 мянган тонно мяха, 605 мянган тонно һу, 70 миллион үндэгэ, 3550 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй продуктууд худалдагдаха: 22 миллион пүүдээр эхэ ороонон, 8,9 процентээр эхэ мяхан, 13,1 процентээр эхэ һүн, 33,1 процентээр олон үндэгэн.

1960 онойхондо орходоо колхоз, совхозуудай үнэеде 49,6 мянган толгойгоор гү, али 15,9 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 100 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Шэнэ газар элдүүрилдэг хизаарай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн

АКМОЛИНСК, мартын 13. гэгшэжэлтэд, Казахстанай партийна, советскэ органуудай хүтэлбэрлэгшэ, СССР-эй минис-терствонүүдэй, центра-льнэ эмхи зургаануудай хүтэлбэрлэгшэд, хамта 1200 гаран хүн зүблөөндэ ерээ.

Шэнэ газар элдүүрилдэг совхозууд болон колхозуудта хүдөө ажахын продуктууды саашадаа бүри элбэгээр абадаг болохо хэмжээнэд туһай асуудал зүблөөн хэлтэхэ.

Омско область—гектар бүрийнөө дунда жэшээгээр 12,5 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 300 центнер абаха, 12,5 центнер просо, 11 центнер гэршүүхэ абаха, 680 мянган тонно һу, 100 миллион үндэгэ, 11200 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй ехэ продуктууд худалдагдаха: 15,3 миллион пүүдээр эхэ ороонон, 15,1 процентээр эхэ мяхан, 12,4 процентээр эхэ һүн, 36,8 процентээр олон үндэгэн.

1960 онойхондо орходоо колхоз, совхозуудай үнэеде 48,7 мянган толгойгоор гү, али 15,9 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 200 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Тюменск область—гектар бүрийнөө дунда жэшээгээр 12,5 центнер орооно тарья абаха, силостэ хэзээ кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 290 центнер абаха, 6,2 центнер просо, 5,2 центнер гэршүүхэ абаха. Тийхэдэ 5,2 миллион пүүд орооно, 43,1 мянган тонно мяха, 90,1 мянган тонно һу, 18,1 миллион үндэгэ, 5559 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй продуктууд худалдагдаха: 9,3 миллион пүүдээр эхэ ороонон, 15,3 процентээр эхэ мяхан, 19,1 процентээр эхэ һүн, 9 процентээр эхэ ноонон.

1960 онойхондо орходоо колхоз, совхозуудай үнэеде 5,3 мянган толгойгоор гү, али 10,5 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 10,5 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Тувын автономно область—гектар бүрийнөө жэшээгээр 12,1 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй болоод байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 300 центнер абаха, 12 центнер просо абаха. Тийхэдэ 5,2 миллион пүүд орооно, 18,5 мянган тонно мяха, 110 тонно һу, 1702 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй продуктууд худалдагдаха: 3 миллион пүүдээр эхэ ороонон, 14,6 процентээр эхэ мяхан, 19,1 процентээр эхэ һүн, 9 процентээр эхэ ноонон.

1960 онойхондо орходоо колхоз, совхозуудай үнэеде 6,2 мянган толгойгоор гү, али 22,1 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 49,4 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Тюменск область—гектар бүрийнөө дунда жэшээгээр 12 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй болоод байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 300 центнер абаха, 10 центнер просо, 9 центнер гэршүүхэ абаха. Тийхэдэ 36 миллион пүүд орооно, 70 мянган тонно мяха, 353 мянган тонно һу, 42,5 миллион үндэгэ, 11200 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй продуктууд худалдагдаха: 3,7 миллион пүүдээр эхэ ороонон, 14,9 процентээр эхэ мяхан, 15,6 процентээр эхэ һүн, 22,5 процентээр олон үндэгэн.

1960 онойхондо орходоо үнэеде 23,6 мянган толгойгоор гү, али 12,6 процентээр олошоруулаха.

1961 ондо 115 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха.

Читын область—гектар бүрийнөө дунда жэшээгээр 9 центнер орооно тарья абаха, һүн эдэтэй байхадань, кукурузын ногоон набишын буурсагтайн силостэ хэзээ гектар бүрийнөө 300 центнер абаха, 12 центнер просо, 8 центнер гэршүүхэ абаха. Тийхэдэ 5,2 миллион пүүд орооно, 63 мянган тонно мяха, 110 тонно һу, 13,5 миллион үндэгэ, 11200 тонно нооно гүрэндэ худалдаха. 1960 онойхондо орходоо энэ жэлдэ эды шэнээн ехэ хэмжээнэй продуктууд худалдагдаха: 5,2 миллион пүүдээр эхэ тарьян, 15,9 процентээр эхэ мяхан, 17,3 процентээр эхэ һүн, 17,5 процентээр олон үндэгэн, 8,

